

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM , Gyldendal, 1971), s. 326. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952567807440/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

barndom, men sin følelse ved at erindre barndommen: følelsen har løsrevet sig fra sin genstand ganske som naturskildringerne i *Labyrinten* er oplevelse af oplevelse. Virkeligheden bliver et middel til selvkarakteristik, tingene påskud til flugt ind i ideernes verden. Det er optakten til den moderne fremmedfølelse, der har fået sit kunstneriske udtryk i modernismens abstrakte maleri og poesi. Paradoksalt er det, at den måske mest verdensbevidste danske digter skulle vise de første symptomer på denne Weltlosigkeit.

Udviklingen forløb dog ikke lige. Sammenligner man Goethes „Türmerlied“ med Baggesens tårnbestigelse, ser man den klassiske abstraktion over for den moderne. Hos den første har tårnvægteren det skuende blik, selve overblikket, der i et koncentrat fastholder alt væsentligt, som uddrager – abstraherer – essensen af virkeligheden. Han forbliver jorden tro. Hos den anden tabes udgangspunktet i en art tom transcendens ind i uendeligheden. „Dit Navn toner fuldest i Taushed! din Almagt er vældigst i Tomhed! og hvor intet er, *Høje! er du!*“ (s. 299). Det er den schillerske maner. Og Schiller var det store nye navn, som Baggesen mødte overalt på rejsen, den der få år efter skabte begrebet den „sentimentale“ digter. Alene heraf ses det så berømte modsætningsforhold mellem Baggesen og Oehlenschläger forudbestemt. Baggesen kunne ikke som sin yngre kollega med Goethes hjælp ganske fortabe sig i sit objekt, derimod nok i sig selv. Men det var Baggesen der var foran i udviklingen. Goethe-indflydelsen i dansk romantik gjorde imidlertid, at han ikke skabte tradition – ej heller sprogligt.

Oplevelsesmønstret går igen overalt hos Baggesen. Som det er fremgået, også i kærligheden. Den elskede genstand er påskud for selvophidselse, man er på narcissistisk vis først og fremmest indtaget i bevidstheden om at man elsker, således at afsavnet bliver det væsentlige – indtil følelsen kammer over, og man må gifte sig for sit helbreds skyld, ikke for genstandens egne kvaliteter. Baggesen er ganske klar over, at det er kvindekønnet in abstracto, han elsker, mens han vandrer om i kærlighedens labyrint. Serenaden i Mainz røber det på sin måde (s. 240 f.), i en strofe der vist tillige har Danmarksrekord i ordgentagelse. Han har øjeblikkelig identificeret sig med en ukendt tilbeder under den ligeledes ukendte naboerskes vinduer: